

Hazai botanikai dolgozatok ismertetése.*)

Referate über ungarische botan. Arbeiten.**)

Wallner Ignác dr. Sopron környékén található virágos növények és edényes cryptogamok nemei és fajai.

A soproni m. kir. állami főreáliskola XXVIII. évi értesítőjében. Sopron 1903.

Alighanem a legtökéletesebb s sok évi lelkiismeretes tanulmányról tanuskodó (betűrendes) felsorolása a Sopron körül előforduló vad s cultivált növényeknek. Kiemelendő nevezetesebb adatok: *Ammi majus* L. (luczernában Eszterháza mellett), *Arabis Gerardi* Bess. (Erdős dombokon), *Asperula arvensis* L. (Finkenkögl), *Astragalus sulcatus* Jacq. (Zarhalm), *Avena brevis* Roth és *Bifora radians* MB. (Vetések között), *Caulinia fragilis* W. (Kismarton) *Equisetum limosum* L. (Fertő m.) *Euphorbia angulata* Jacq. (Hegyí erdőben), *E. Lathyris* L. (elvadulva) *Galatella cana* Nees. (Gyepes helyeken), *Hierac. staticifolium* All. (Fraknó, Lajta Ujfalvi indóház m.), *Hypericum humifusum* L. (Kismartoni állatkert mögött), *Lycopsis arvensis* L. (Kismarton), *Mercurialis ovata* Ste. et Hoppe (Balf, Zarhalm), *Moenchia mantica* Bartl. (Szarvközi erdő), *Oenanthe fistulosa* L. (Kismarton), *Penceda-*

Dr. Ignaz Wallner: Die Gattungen u. Arten der in der Umgebung von Sopron vorkommenden Blütenpflanzen und Gefäßcryptogamen.

Im XXVIII. Programm der soproner K. ung. staatl. Oberrealschule. Sopron 1903, 8. P. 1—42.

Wol die bisher vollständigste und von einem Jahrzehnte hindurch fortgesetztem gewissenhaften Studium bezeugende (alphabetische) Aufzählung der um Sopron vorkommenden wildwachsenden und cultivierten Pflanzen. Hervorzuheben sind: *Ammi majus* L. (unter Luzerne bei Eszterháza), *Arabis Gerardi* Bess. (auf Waldhügeln), *Asperula arvensis* L. (Finkenkögl), *Astragalus sulcatus* Jacq. (Zarhalm), *Avena brevis* Roth und *Bifora radians* M. B. (unter Saaten), *Caulinia fragilis* W. (Kismarton), *Equisetum limosum* L. (am Fertő See), *Euphorbia angulata* Jacq. (in Gebirgswäldern), *E. Lathyris* L. (verwildert), *Galatella cana* Nees. (auf rasigen Stellen), *Hieracium staticifolium* All. (Fraknó, neben der Eisenbahnstation Lajta-Ujfalu), *Hypericum humifusum* L. (hinter dem Kismarton-er Thiergarten), *Lycopsis arvensis* L. (Kismarton), *Mercurialis ovata* Ste. et Hoppe (Balf, Zarhalm),

*) Tisztelettel felkérjük a t. szaktársakat, hogy megjelent b. dolgozataikat ismertetés céljából szerkesztőségünkhöz (Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b) beküldeni szíveskedjenek.

**) Wir ersuchen unsere geehrten Herren Fachgenossen um Einsendung ihrer neu erschienenen Arbeiten behufs Referates an die Redaction des Blattes (Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b).

num officinale L. (Kismarton), *Primula farinosa* L. (Kőhid, Pecsényéd, Fertő), *Reseda Phyteuma* L. (balfi és rákosi erdő tisztásain).

Bizonyára tévedésen alapul a *Carex caespitosa* L., *ornithopoda* W., *vulgaris* FRIES, *Centaurea paniculata* L., *Cineraria aurantiaca* HOPPE, *Crepis foetida* L., *Dianthus atrorubens* ALL. és *caesius* L., *Dorycnium suffruticosum* VILL., *Erysimum hieracifolium* JACQU., *Gentiana germanica* W., *Scabiosa grammia* L., *Verbascum orientale* M. BIEB., *Vulpia ciliata* LAM. s még néhány más, hazánkban idegen növény felsorolása; sajnos, hogy egy elavult s gyakran téves nomenclatura (p. o. *Caulinia fragilis* W. mellett a *Najas minor* ALL. is fel van véve) s sok sajtóhiba (p. o. az *Aconitum*-ok a *Delphinium*-ok közé keveredtek) kissé megnehezítik az értékes értekezés használatát. A *Salvia Sclarea* L. bizonyára nem Belgiumból származik (34. old.), hanem a Keletről. Törökországban e pompás növény a miveletlen földek s útszélek valódi díszje.

Polgár Sándor. Győr vidékének vízi és vízparti edényes növényzete.

Különlenyomat a győri m. k. állami főreáliskola 1902—3. évi értesítőjéből. Győr, 1903, 8. 32 + 2 old.

Szerző vonzóan írja le a nevezett vidék vízi és parti növényzetét. Általános biológiai

Moenchiamantica BARTL. (Szarv-kő-er Wald), *Oenanthe fistulosa* L. (Kismarton), *Peucedanum officinale* L. (Kismarton), *Primula farinosa* L. (Kőhid, Pecsényéd, Fertő), *Reseda Phyteuma* L. (auf Blössen der balfer und rákoser Wälder).

Die Angabe von: *Carex caespitosa* L., *ornithopoda* W., *vulgaris* FRIES, *Centaurea paniculata* L., *Cineraria aurantiaca* HOPPE, *Crepis foetida* L., *Dianthus atrorubens* ALL., u. *caesius* L., *Dorycnium suffruticosum* VILL., *Erysimum hieracifolium* JACQU., *Gentiana germanica* W., *Scabiosa grammia* L., *Verbascum orientale* M. BIEB., *Vulpia ciliata* LAM. und noch einiger anderer, unserem Lande fremder Arten beruht gewiss auf Irrtum, die veraltete und oft irrtümliche Nomenclatur (z.B. *Caulinia fragilis* W. neben *Najas minor* ALL.) und viele Druckfehler (z.B. Vermengung der Arten von *Aconitum* mit *Delphinium*) erschweren einigermaßen die Benützung der wertvollen Abhandlung. *Salvia Sclarea* L. stammt gewiss nicht aus Belgien (S. 34), sondern aus dem Oriente. In der Türkei bildet diese prächtige Pflanze eine wahre Zierde der unkultivierten Felder und der Strassenränder.

Alex. Polgár. Die Wasser- und Ufer-Flora der Umgehung von Győr.

Sep. Abd. aus d. Programm 1902—3 der k. ung. staatl. Realschule in Győr. Győr 1903. 8. 32 + 2 S.

Anziehende Schilderung der Wasser- und Ufer-Flora der genannten Gegend, welche nicht

és növényföldrajzi magyarázatai kétségtelenül tanulságos olvasmányt nyújtanak azon közönségnek, melynek az értekezés szánva van. az önálló kutatás útján megállapított adatok azonban még tudományos értéket is biztosítanak neki.

Ezek közül kiemeljük a *Salvinia natans* (1863 óta nem találták), *Potamogeton Zizii* M. K., *acutifolius* LK., *trichoides* CHAM. SCHL., *Alisma arcuatum* MICH., *v. angustifolium* EHR., *Elodea canadensis* RICH. győri előfordulásának a szerző által történt megállapítását. A *Carex Goodenoughii* GAY, a szerző írásbeli közlése szerint a felsorolásból törlendő.

Bartal Kornél: Adatok a Baba-hegycsoport és környéke növényzetének ismeretéhez. Növt. Közl. II. (1903) p. 97—129.

A nevezett hegycsoport növényzetéről az idevágó irodalomnak lelkiismeretes felhasználásával nagy szorgalommal írt tanulmány.

Tuzson János: A bélsugarak csavaros szerkezetéről. Növt. Közl. II. (1903) p. 129—132., 2 ered. rajzzal.

Ha bükkfadarabot tangentialis irányban elhasítunk és a szakadási felületen a kitépott bélsugarak felületét mikrosköppel vizsgáljuk, azt találjuk, hogy a bélsugarsejtek belsejéből csavarosan haladó szalagok tépettek ki.

Az épen maradt bélsugarsejtek harántmetszetén a sejt-

nur durch allgemeine biologische u. pflanzengeographische Erklärungen auf das Publicum, welchem sie bestimmt ist, lehrreich einzuwirken geeignet ist, sondern durch selbstständig ermittelte positive Daten, von welchen wir das Constatieren des Vorkommens von *Salvinia natans* (seit 1863 nicht wieder gefunden), *Potamogeton Zizii* M. K., *acutifolius* LK., *trichoides* CHAM. SCHL., *Alisma arcuatum* MICH. *v. angustifolium* EHR., *Elodea canadensis* RICH. um Győr hervorheben wollen — Anspruch auf wissenschaftlichen Wert erhebt. Die Angabe von *Carex Goodenoughii* GAY, ist nach briefl. Mitt. des Verf. zu streichen.

Kornel Bartal: Beiträge zur Kenntniss der Flora der Baba - Gebirgsgruppe und ihrer Umgebung. Növt. Közl. II. (1903) p. 97—129.

Eine fleissig und mit gewissenhafter Benützung der einschlägigen Litteratur ausgearbeitete Studie über die Flora der genannten Gebirgsgruppe.

Johann Tuzson: Ueber die spiralige Structur der Markstrahlen. Növt. Közl. II. (1903) p. 129—132. mit 2 Orig. Abbild.

Wenn man ein Stück Buchenholz in tangentialer Richtung spaltet, und an der Spaltfläche die Oberfläche der herausgerissenen Markstrahlen mit dem Mikroskop betrachtet, so findet man, dass aus dem Inneren der Markstrahlen-Zellen in Folge des Risses spiralig verlaufende Fäden herausgerissen worden sind.

An dem Querschnitte der

falak ezen szerkezete nem vehető észre.

Szerző ezen szerkezetet nemcsak a bükkfánál, hanem még a *Platanus orientalis*, *Quercus sessiliflora*, *Qu. Cerris*, *Ulmus campestris*, *Ostrya carpinifolia*, *Robinia Pseudacacia*, *Ailanthus glandulosa*, *Carpinus Betulus* és az *Acer Pseudoplatanus* fajok bélsugarain, kevésbé kifejezetten a *Tilia platyphyllos*, *Prunus avium* és *Fraxinus excelsior* fajokon észlelte: egyáltalában nem volt észlelhető *Sorbus Aucuparia*, *Betula verrucosa*, *Alnus incana*, *Picea excelsa* és a *Pinus sylvestris* bélsugarain.

A bélsugársejtek esaváros falszerkezete különösen a vastag bélsugarú fajoknál meglehetősen elterjedt sajátosság, ilyen bélsugarak a törzsből tehát nemcsak a tápláló anyagok átalakítási, raktározási és közlekedési helyei gyanánt szolgálnak, hanem lényegesen hozzájárulnak a fa szilárdításához is.

Hollós L.: Nógrád megye földalatti gombái. Növt. Közl. II. (1903) p. 132—134.

Felsorolása a Litke erdeiben a sz. s. KONDOR Vilmos erdőmester által gyűjtött 20 fajnak.

intact gebliebenen Markstrahlzellen ist diese spiralgige Structur nicht bemerkbar.

Verf. fand diese Structur nicht nur im Buchenholze, sondern auch im Holze von *Platanus orientalis*, *Quercus sessiliflora* u. *Cerris*, *Ulmus campestris*, *Ostrya*, *Robinia Pseudacacia*, *Ailanthus glandulosa*, *Carpinus Betulus* und *Acer Pseudoplatanus*, weniger deutlich bei *Tilia platyphyllos*, *Prunus avium* u. *Fraxinus excelsior*, überhaupt nicht ausgesprochen bei *Sorbus Aucuparia*, *Picea excelsa* und *Pinus sylvestris*.

Die spiralgige Structur der Wände der Markstrahlzellen, ist also insbesondere bei den dickmarkstrahligen Arten eine ziemlich verbreitete Eigenschaft; solche Markstrahlen dienen also im Stamme nicht nur als Umwandlungs-, Speicherungs- und Verkehrswege der Nährstoffe, sondern tragen wesentlich zur Festigkeit des Baumes bei.

L. Hollós: Die Hypogaeen d. Neográder Comitates. Növt. Közl. II. (1903) p. 132—134.

Aufzählung der vom Verf. und Herrn Forstmeister Willh. KONDOR bei Litke gesammelten 20 Arten.

Meghalt. — Gestorben.

Crépin Ferenc, a bruxellesi botan. kert igazgatója, a belga flórának s a vadon termő rózsák leghirnevesebb ismerője meghalt Bruxellesben ez év április hó 30-án 72 éves korában.

François **Crépin**, Directeur des bruxelleser bot. Gartens, der beste Kenner der belgischen Flora u. der wildwachsenden Rosen, ist am 30. April l. J. in Bruxelles im Alter v. 72 Jahren gestorben.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1903

Band/Volume: [2](#)

Autor(en)/Author(s): Anonymous

Artikel/Article: [Hazai botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ungarische botan. Arbeiten. 258-261](#)